

Danmarks Provsteforening
Provst Leif Arffmann
Haraldsgade 10
7100 Vejle

Tlf **75 82 31 39**
Fax **75 84 07 09**
E-mail **lar@km.dk**

12. juni 2007

Vedr. Høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

Danmarks Provsteforening har ingen bemærkninger til det udsendte udkast.

Venlig hilsen

P.f.v.

Leif Arffmann

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K.

DERES REF.:

324903

VOR REF.:

DATO:

29. juni 2007

Høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

Kirkeministeriet har fremsendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd i høring.

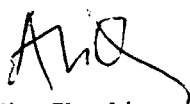
Det fremgår, at baggrunden for lovforslaget er at imødekomme ønsker om at lette valgbestyrelsernes administrative arbejde ved menighedsrådsvalg herunder mulighed for øget brug af digitale muligheder. Lovforslaget indeholder elektronisk berigtigelse af valglisten ved valg til menighedsråd, afskaffelse af hoved- og supplementsvalglist, samt elektronisk afgivelse af brevstemme.

Det omfatter bl.a. et elektronisk register til afløsning for de fysiske sognebåndsløserprotokoller, som sognepræster og valgbestyrelser fører i dag, og som også omfatter folkekirkemedlemmer, der flytter indenfor et pastorat. Som en konsekvens vil det fremover være præsten, som modtager en sognebåndsløser, der skal indtaste oplysninger om sognebåndsløseren herunder om hvor valgreppen ønskes udøvet. Med den nye ordning ønskes proceduren forenklet væsentligt, da såvel borger som præst spares for én arbejdsgang.

Der ses umiddelbart at være en teknisk forhindring for at det kan være arbejdsbesparende for alle præster, idet det ikke er alle præster der er tilknyttet DNK systemet. Præsteforeningen skal benytte anledningen til at påpege det hensigtsmæssige i, at alle præster får mulighed for at få denne kompetence uanset om de er kirkebogsførende eller ej.

Præsteforeningen er positiv over for forslaget generelt, idet det bl.a. kan ses som en mulighed for højere stemmedeltagelse ved menighedsrådsvalget.

Med venlig hilsen

Alice Skovbjerg

KIRKEMINISTERIET

02 JULI 2007

Landsforeningen af Menighedsråd

Sabro den 19. juli 2007
Vor ref: 218.07/341/lk/pt

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

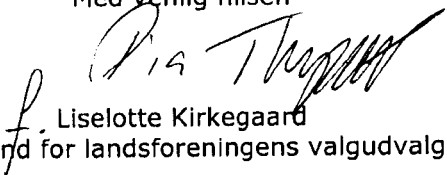
Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

Landsforeningen har modtaget Kirkeministeriets høringsskrivelse af 18. maj 2007 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Det er Landsforeningens opfattelse, at de foreslåede lovændringer indeholder både forbedringer og fornyelser af lovgrundlaget for menighedsrådsvalget og kan således give forslagene fuld støtte.

Det er dog med en vis undren, vi har konstateret at hjemmelen til elektronisk brevstemme i forslaget pkt. 7 og pkt. 9 er begrænset til kun at omfatte valget 2008.

Med venlig hilsen

Liselotte Kirkegaard
Formand for landsforeningens valgudvalg

KIRKEMINISTERIET

20 JUNI 2007

Til Kirkeministeriet.

Den 29. juni 2007

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

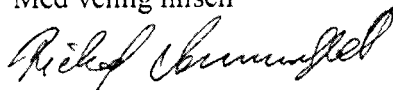
Danmarks Kordegneforening kan tilslutte sig alle lovforslagets intentioner.

Vi glæder os over, at Kirkeministeriet igen er på forkant med nye initiativer inden for anvendelse af it-teknologi.

Vi noterer også med tilfredshed, at der sker administrative lettelse omkring berigtigelse af valglisterne, da dette pressede arbejde ofte har været pålagt kordegne i funktionen som sekretærer for valgbestyrelserne.

Som en sidegevinst bemærker vi, at administrationen af sognebåndsløserordningen ved samme lejlighed bliver forenklet og moderniseret. Det vil være et stort fremskridt, da den nuværende procedure er utidssvarende og indeholder alt for mange muligheder for fejl.

Med venlig hilsen

Richard Ammitzbøll
Kordegn

Nyborg, den 19.06.2007.

Kirkeministeriet
Frederiksholms kanal 21
1015 København K

Hørings svar vedr. forslag om ændring af lov om valg til menighedsråd

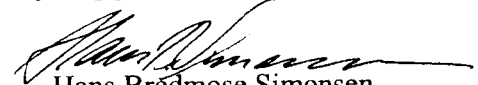
Nyborg provstiudvalg støtter lovforslagets intention om at lette valgbestyrelsernes administrative arbejde ved menighedsrådsvalg.

Provstiudvalget kan dog ikke tilslutte sig forslaget om, at der fremover skal være mulighed for at afgive en elektronisk brevstemme som et supplement til de nuværende stemmeformer. Det er en kendt sag, at hackere kan bryde de bedste systemer, og det vil være helt uoverskueligt, hvis der kan påvises svindel med den digitale signatur. Desuden er der tale om en uovervåget afstemningsform, der ikke kan sikre, at stemmeafgiveren afgiver sin stemme uden at være udsat for uvedkommende påvirkning. I Kirkeministeriets brev om høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd fremgår det, at man er opmærksom på dette sikkerhedsmæssige problem. Som man dog mener modsvarers ved, at en vælger i e-brevstemmeperioden kan afgive sin stemme så mange gange som uvedkommende ønsker det, og at det altid vil være den sidst afgivne stemme, der tæller.

Denne argumentation virker dog ikke overbevisende. Den sidst afgivne stemme kunne være afgivet af en uvedkommende person, som uretmæssigt har fået adgang til signaturen.

Desuden kan en udbredt benyttelse af elektronisk afstemning udhule den udmærkede og demokratiske ordning med valglokale og tilforordnet.

Med venlig hilsen
på Nyborg provstiudvalgs vegne

Hans Brødmoose Simonsen
provst

KIRKEMINISTERIET

21 JUNI 2007

AALBORG STIFT

Stiftsøvrigheden

Dato: 29. juni 2007

Dokument-nr. 118007

JLL/jll

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

via e-post

Samtlige biskopper og stifter har fra Kirkeministeriet modtaget forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd i høring med høringsfrist den 1. juli 2007.

Nærværende høringssvar fremsendes herved som et samlet høringsvar på vegne af samtlige biskopper og stifter.

Indledningsvis kan det tilkendegives, at man finder det udarbejdede forslag godt og hensigtsmæssigt, idet man dog har enkelte bemærkninger.

Ad forslagens § 1, nr. 3:

Man noterer, at valgbestyrelsen vælges på menighedsrådets konstituerende møde. I denne forbindelse skal man herved anbefale, at der tilføjes en bestemmelse om, at der ved valg af valgbestyrelsen vælges suppleanter hertil, således at valgbestyrelsen vil kunne forblive funktionsdygtig ved et eller flere valgbestyrelsesmedlemmers afgang i valgperioden.

Ad de generelle bemærkninger til forslaget side 8 øverst (afsnit 3.3):

Man noterer, at det i forbindelse med indførelse af og berigtigelse af elektroniske valglister anføres, at ”stiftsadministrationerne vil skulle indtaste tilsvarende oplysninger om indenpastoratsflyttere”. Stifterne forudsætter i denne forbindelse, at ansvaret for modtagelse af oplysninger om indenpastoratsflyttere fortsat fastholdes hos valgbestyrelsen, og at valgbestyrelsen har ansvaret for, at oplysninger herom tilgår den enkelte stiftsadministration til indtastning.

Man skal således opfordre til, at der udarbejdes klare retningslinier for valgbestyrelsens ansvar herfor, der indarbejdes i bekendtgørelse nr. 209 af 29. marts 2004 om valget og valgbarhed ved flytning mellem menighedsråds kredse i et pastorat.

Ligeledes skal man opfordre til, at der under disse retningslinier indarbejdes en nærmere bestemmelse med klare retningslinier for valgbestyrelsens notering af tidspunkt for modtagelse af oplysning om den enkelte indenpastoratsflytning, og således at dette tidspunkt skal fremgå af den indberetning, der sendes til stiftsadministrationen til indtastning. Herved kan tidspunktet for oplysningens modtagelse hos valgbestyrelsen stadfæstes i forhold til indtastningstidspunktet i stiftsadministrationen.

Endvidere bør det fremgå, at sådan meddelelse om indenpastoratsflytning videresendes straks af valgbestyrelsen til stiftsadministrationen.

.... 2

Ad bemærkningerne til forslagets § 2 side 14:

I 10. linie samt i 14. linie er henvist til lovforslagets § 1, nr. 6 – dette er rettelig § 1, nr. 3.

Der er ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen
på alle stifternes vegne

Jørgen Lützu Larsen
Stiftskontorchef

Bodil Abildgaard
Stiftskontorchef

Kopi:

Alle biskopper (e-post)

Alle stifter (e-post).

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1015 København K

E-Mail: km@km.dk

Den 21. juni 2007
Dokument nr.: 112347/mhaa

Høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Haderslev Stift har gennemgået det fremsendte forslag til ændring af lov om valg til menighedsråd samt de tilhørende bemærkninger til lovforslaget.

For så vidt angår forslaget ny §8 skal Stiftet bemærke, at §8 stk. 2 og §8 stk. 3 umiddelbart ser ud til at være identiske bestemmelser.

§8 stk. 3 bør derfor enten udgå eller undergå en redaktionel ændring, sådan at den får et indhold, der adskiller sig fra §8 stk. 2.

For så vidt angår bemærkningerne til lovforslaget, skal Stiftet bemærke, at der i andet afsnit på side 6, under overskriften sognebåndsløsere, i afsnittets andet punktum tilsyneladende er indsneget sig en fejl, idet sognebåndsløsere der har valgt at beholde bopælen i menighedsrådsområdet, umiddelbart vil fremgå af den hovedvalgsliste, der modtages fra CPR-registeret, hvorfor valgbestyrelsen ikke behøver foretage nogen tilføjelse på denne.

For så vidt angår bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, skal Stiftet gøre opmærksom på, at der i bemærkningernes §2 er indsneget sig en fejl, idet der henvises til lovforslagets §1 nr. 6, men denne henvisning burde rettelig være lovforslagets §1 nr. 3.

Herudover har Stiftet ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen
Stiftsøvrigheden over Haderslev Stift
p.s.v.

Lars Chr. Kjærgaard
stiftskontorchef

Fra: Arthur Monsted [atmonsted@gmail.com]
Sendt: 29. juni 2007 13:14
Til: Kirkeministeriet
Cc: Anita Møhlenberg; Bo Torp Pedersen
Emne: Forslag til ændring af lov om valg til menighedsråd

Til

Kirkeministeriet

Frederiksholms Kanal 21

1020 København K

Emne: Forslag til ændring af lov om valg til menighedsråd

Kirkeministeriet har den 18. maj 2007 sendt et udkast til ændringer i lov om valg til menighedsråd i høring.

Kastels Sogns Menighedsråd skal med den givne anledning meddele, at den intet har at bemærke til det fremsatte forslag.

Med venlig hilsen

Arthur T. Mønsted

Formand

Kastels Sogns Menighedsråd

Kastelskirken

Kastellet

2100 København Ø

PS. til kordegnekontoret med anmodning om registrering og arkivering.

Køge Menighedsråd

Sct. Nicolai Kirke, Køge
v. formand Kaare Kyst
Kirkestræde 29, 4600 Køge

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

27. juni 2007

Høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

Menighedsrådet i Køge Sogn har på sit ordinære møde den 12. juni 2007 vedtaget at rette henvendelse til Kirkeministeriet vedrørende høringslisten.

Menighedsrådet finder det beklageligt, at menighedsrådene ikke er høringsberettigede, da det er i de enkelte råd der skal arbejdes med valgene gennem de nedsatte valgbestyrelser.

De forenklinger af procedurerne der er udarbejdet i lovforslaget, ser vi meget positivt på.

Derimod er vi betænkelige ved forslaget om e-brevstemme da det bryder med en sund demokratisk idé om, at man bør sikre sig, at den der afgiver sin stemme ikke er påvirket af andre ved stemmeafgivelsen. Endvidere mener vi, at man i lovforslaget bør sikre, at anonymiteten af vælgeren ikke kompromitteres. Selv om der i bemærkningerne står, at kun 2 systemteknikere vil kunne bryde anonymiteten, så er man ikke sikret i fremtiden mod at personer eller grupper vil kunne kigge vælgerne over skulderen. Dette kunne være specielt følsomt i forbindelse med valg til folketing, regionsråd, byråd, EU-parlament og folkeafstemninger.

Med venlig hilsen

Kaare Kyst
formand

KIRKEMINISTERIET

2 JULI 2007

Til kirkeministeriet

TINGBJERG SOGN
MENIGHEDSRÅDET
LANGHUSVEJ 1
2700 BRONSHØJ
www.tingbjergkirke.dk
Telefon: 38 600 664
Telefax: 38 600 664
e-mail feliciotti@mail.dk

Dato: 8. juni 2007

Vedr.: Høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

Tingbjerg Kirkes menighedsråd har behandlet udkastet og fremsender følgende kommentar:

Vi tager skarp afstand fra muligheden for elektronisk afstemning til menighedsrådsvalget. Der er ingen grund til at lade os være prøveklud for en procedure, der af mange forskellige grunde virker uigennemtænkt. Demokrati forventes i vore øjne at være forbundet med et minimum af engagement – det er for nemt at kunne sætte sit kryds hjemmefra helt bortset fra de sikkerhedsmæssige problemer omkring det, for så vidt det ikke kan sikres, hvem der i realitet afgiver stemmen.

Med venlig hilsen

Bodil Esmarch Feliciotti
Menighedsrådsformand

KIRKEMINISTERIET

9 JUNI 2007

Fra: 7969@sogn.dk
Sendt: 14. juni 2007 23:37
Til: Kirkeministeriet
Emne: Lov om valg til menighedsråd
Høringssvar.

Menighedsrådet ved Løsning kirke er stærkt modstander af at indføre e-afstemning.

Vi anser det for en devaluering af menighedsrådets arbejde, at der ikke engang skal kræves det engagement af vælgerne, at de letter sig og bevæger sig til stemmestedet. Det giver måske større stemmeafgivelse, men det øger ikke engagementet. Risikoen for, at en persongruppe, der er kirken uvenligt stemt, kan påvirke valgresultatet, er langt større.

Vælgere, der stemmer fra deres sofa, er fortsat sofavælgere.

På menighedsrådets vegne
Svend Erik Pedersen
formand

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

**Høringssvar vedr.:
Forslag til lov om ændring af "Lov om valg til menighedsråd"**

Men henvisning til mail af 15. juni 2007 fra KL skal det beklages, at Frederiksberg Kommune først kommer med bemærkninger nu. Der er desværre sket nogle misforståelser bl.a. i forbindelse med ferier.

Det kan oplyses, at jeg ikke umiddelbart har bemærkninger til lovforslaget.

Nedenstående bemærkninger er modtaget fra Vicekommunaldirektør Bjørn Thomsen:

"Frederiksberg Kommune har gode erfaringer med digitale valghandlinger. Frederiksberg Kommune har gennemført 3 fuldt elektroniske valg til Ældreråd og Intergrationsråd og gennemført valg til kommunalbestyrelsen i 2005 baseret på digitale valglister og digitalt læsbare valgkort.

Frederiksberg Kommune opnåede følgende fordele:

- *Styrkelse af demokratiet ved øget valgdeltagelse. Såvel erfaringerne fra Frederiksberg Kommunes tre afholdte lokale fuldt ud digitale valg samt Estlands digitale valg viser, at valgdeltagelsen øges.*
- *Digitale valg betyder effektivisering. Digitale valg vil reducere resourceforbruget samtidig med, at servicen over for borgerne og sikkerheden forbedres.*
- *Bedre borger- og valgservice. Blot det forhold, at valglisterne var elektroniske ved kommunalvalget i 2005 betød, at der ingen køer var ved de valgsteder, der havde digitale valglister. Ingen vælgere gik hjem pga. ventetid.*
- *Elektroniske valg er tilmed mere sikre end traditionelle valg, hvor der trods alt sker menneskelige fejl bl.a. i forbindelse med optælling. Det elektroniske valgssystem skal fastholde stemmehemmeligheden. Det elektroniske valg kan tilmed siges at styrke stemmehemmeligheden. Ved*

16. juli 2007
Sagsbeh: HA
Journal: KL

BorgerServiceCenter
Folkeregister
Rådhuset
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Telefon 38 21 21 01
Telefax 38 21 29 70
folkeregister@
frederiksberg.dk

elektroniske valg kan samme vælger stemme flere gange og dermed annullere sin foregående stemme. Det er kun den sidste stemme, der tæller, og man kan stemme over Internettet forskellige steder: hjemme, biblioteket, rådhuset osv. Det gør stemmekøb og stemmetvang umuligt. Ved Ældrerådsvalget og Integrationsrådsvalget i Frederiksberg Kommune kunne man desuden dukke op på valgdagen på valgstedet og annullere sin elektroniske stemme og stemme manuelt”.

Venlig hilsen

Hanne Angermann
Folkeregisterchef

Fra: Kim Bloch [KBH@fm.dk]

Sendt: 27. juni 2007 12:43

Til: Kirkeministeriet

Emne: Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd
Til Kirkeministeriet

Finansministeriet har ikke bemærkninger til vedhæftede materiale vedr. forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd. Dog forudsættes, at såfremt forslagene medfører merudgifter for Kirkeministeriet, vil disse blive afholdt inden for ministeriets eksisterende ramme.

Mvh Kim Bloch

FINANSMINISTERIET

Kim Bloch

Telefon (+45) 33 92 33 33

Direkte telefon (+45) 33 95 17 97

E-post fm@fm.dk

Personlig e-post kbh@fm.dk

Hjemmeside www.fm.dk

Kirkeministeriet
km@km.dk

Dato: 26. juni 2007
Kontor: FVJUR
J.nr.: 2007-090/11-8
Sagsbeh.: RNI

Kirkeministeriet har ved brev af 18. maj 2007 anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til ændring af lov om valg til menighedsråd. Der henvises til høringsbrev: 324903, lovforslag: 328288.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har følgende bemærkninger:

Ad § 8, stk. 2 og 3, i udkastet til lovforslag:

Formuleringen "har anmeldt dette til folkeregisteret" bør ændres til: "har anmeldt flytning til kommunes folkeregister".

Overalt i lovforslagets bemærkninger bør betegnelsen "folkeregister", hvor denne betegnelse anvendes som betegnelse for en myndighed, erstattes af betegnelsen "kommunen" eller "kommunes folkeregister".

Ad § 8a, stk. 1 og 2, i udkastet til lovforslag:

Betegnelsen "det centrale personregister (CPR)" bør ændres til "Det Centrale Personregister (CPR)" og betegnelsen "CPR registeret" bør ændres til "CPR".

Tilsvarende ændringer bør foretages overalt i bemærkningerne til udkastet til lovforslag, hvor tilsvarende betegnelse er anvendt.

Ad bemærkningerne til udkastet til lovforslag pkt. 3.2., 1, og 2. afsnit:

I 1. afsnit beskrives den nuværende procedure for udfærdigelse af valglister til menighedsrådsvalg. Det fremgår bl.a., at de enkelte valglister genereres på baggrund af udtræk fra CPR og derefter sendes til valgbestyrelsen i papirform.

Det bør fremgå mere klart, at det ikke påhviler og heller ikke, såfremt lovforslaget vedtages, vil påhvile Indenrigs- og Sundhedsministeriet (CPR kontoret) eller kommunerne (folkeregistrene) at levere valglister til menighedsrådsvalg. Indenrigs- og Sundhedsministeriet (CPR kontoret) foretager efter den gældende ordning maskinelt et udtræk fra CPR af de personer, der på en given skæringsdato opfylder betingelserne for valget til

det pågældende valg og sender dette til KMD A/S, som efter aftale med menighedsrådene tilvejebringer valglister og udskriver valgkort ved menighedsrådsvalg.

I andet afsnit bør "CPR-oplysninger" erstattes af "oplysninger fra CPR". Formuleringen "dvs. at alle vælgere står opført under bopæl" bør erstattes af formuleringen "hvilket indebærer, at alle vælgere på valglisten står opført under bopæl".

Ad bemærkningerne til udkastet til lovforslag, afsnit 3.5., sidste afsnit.

Der refereres i det pågældende afsnit til betænkning 1477/2006, og det anføres, at der sker direkte bestilling af valglister og valgkort hos folkeregistrene. Som nævnt ovenfor tilvejebringer kommunerne ikke valglister og valgkort til menighedsrådsvalg. Sætningen bør derefter omformuleres, således at det i stedet fremgår, at tilvejebringelsen sker, ved KMD A/S's foranstaltning.

Med venlig hilsen

Jann Larsen.

Fra: Heidi Hilfling Thode [HTH@vtu.dk]

Sendt: 21. maj 2007 15:22

Til: Kirkeministeriet

Emne: Høring om forslag til ændring af lov om valg til menighedsråd - Kirkeministeriets dokument nr. 324903

Kære Sofie Navntoft Pedersen

Med henvisning til Kirkeministeriets e-post af 18. maj 2007 vedrørende ovenstående skal Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling meddele, at vi ikke har bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

f. Thorkild Meedom, kontorchef
Heidi Hilfling Thode

Heidi Hilfling Thode

Kontorfuldmægtig, sekretær for kontorchefen

Bygning 10, 201, 29890 - E-post: hth@vtu.dk

Min hjemmeside er www.vtu.dk

Danskisk sprogcenter

Medbyrå 103

Århus Universitet - DK

RF 1092 5441

ppr 1111 1361

1111 1111 1111

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Den 22. juni 2007

Høring over lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Jnr 01.12.00 P21
Sagsid 000181470

KL har ikke bemærkninger til de specifikke forslag, som vedrører valgbestyrelsernes administrative arbejde ved menighedsrådsvalg. Men KL finder det interessant, at der foreslås iværksat mulighed for afholdelse af elektroniske valg. Ikke mindst erfaringerne med elektronisk stemmeafgivning med digital signatur har kommunernes interesse.

Ref VVI
vvi@kl.dk
Dir 3370 3453

KL imødeser derfor gerne orientering om erfaringer med elektroniske valg på baggrund af menighedsrådsvalget i 2008. KL vil ligeledes gerne – på baggrund af erfaringerne – inddrages i drøftelser om mulighed for at udvide anvendelsen af elektronisk valg.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

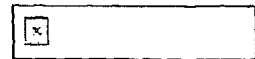
Det skal afslutningsvis oplyses, at KL har videresendt udkastet til lovforslag til KL's brugerpanel vedrørende folkeregister, valg og vielse, og at ministeriet eventuelt også vil modtage bemærkninger direkte derfra.

www.kl.dk

1/1

Med venlig hilsen

Vibeke Vinten

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Høringssvar

26. juni 2007
Ref.: MPS

Forslag til lov om ændring af "Lov om valg til menighedsråd":

KMD A/S har med interesse læst det udsendte materiale, og skal i forlængelse af mødet mellem Kirkeministeriet og KMD A/S den 13. juni 2007 afgive følgende høringssvar:

Generelt kan KMD A/S støtte Kirkeministeriets ønske om, at lette valgbestyrelsens arbejde ved en større grad af digitalisering af valgprocessen ved et menighedsrådsvalg. Samtidigt håber vi, at de erfaringer der indhentes i forbindelse med menighedsrådsvalget i 2008 kan bidrage til en yderligere digitalisering af offentlige valgbehandlinger.

Vedrørende elektronisk berigtigelse af valglisterne.

Forslaget om at forenkle proceduren omkring valglisterne ved at afskaffe begreberne hovedvalgliste og supplementsvalgliste, og erstatte disse med en elektronisk berigtiget valgliste som dannes på 11.-dagen for valget, synes at være en udmærket ide. Det er dog vores opfattelse, at ideen kun er farbar under følgende forudsætninger:

- Senest samtidig med at CPR leverer 11.-dags udtrækket til KMD A/S, skal Kirkeministeriet levere oplysninger om sognebåndsløbere, indenpastoratsflyttere og afgivne e-brevstemmer.
- Udsendelse af valgkort foregår direkte mellem KMD A/S, som producent af valgkort, og vælgerne.

For at vælgerne kan have deres valgkort i rimelig tid før afstemningen anbefales det desuden, at valgkort sendes direkte fra KMD A/S til vælgerne som prioriteret post (A-post).

KMD A/S
Lovbaseret IT
Lautrupparken 40-42
2750 Ballerup
Tel. 44 60 10 00
Fax 44 60 41 05
www.kmd.dk
CVR-nr. DK 26911745

Vedrørende elektronisk brevstemmeafgivelse.

KMD A/S kan støtte forslaget om, at afprøve elektronisk brevstemme, såkaldt e-brevstemme, idet erfaringer indhentet ved dette vil være interessant for de øvrige offentlige valghandlinger. Muligheden for e-brevstemme kan blive et supplement til muligheden for elektronisk valgliste, som allerede er indført i "Lov om valg til Folketinget", "Lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet" og "Lov om kommunale valg".

Venlig hilsen

Mette Pind Sonne
Produktchef

Direkte telefon: 4460 6286
E-mail: MPS@kmd.dk

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Att. Sofie Navntoft Pedersen

Sendt til: km@km.dk

29. juni 2007

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2007-112-0039
Sagsbehandler
Maria Joost
Direkte 3319 3235

Vedrørende høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsrådsvalg

Ved e-post af 18. maj 2007 har Kirkeministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Forslaget medfører bl.a., at der åbnes mulighed for elektronisk afkrydsning af valglisten, samt at vælgerne, som supplement til de nuværende stemmeformer, skal have mulighed for at afgive en elektronisk brevstemme (e-brevstemme).

I den anledning skal Datatilsynet udtale følgende:

1. Forslaget til ny § 8 a omhandler elektronisk berigtigede valglister. Valglisten udarbejdes ifølge den foreslåede § 8 a, stk. 1, på grundlag af oplysninger i det centrale personregister (CPR).

Ifølge § 8 a, stk. 2, kan kirkeministeren fastsætte regler om elektronisk berigtigede valglister, som i tillæg til oplysninger fra CPR-registeret indeholder oplysninger om sognebåndsløsere og indenpastoratsflyttere. I forbindelse med menighedsrådsvalget i 2008 kan de elektronisk berigtigede valglister også indeholde oplysninger om, hvilke vælgere der har afgivet en elektronisk stemme.

Ifølge forslaget til ny § 8 a, stk. 3, kan kirkeministeren fastsætte nærmere regler om udarbejdelse af valglisterne samt disses indretning og kan beslutte, at der for en, flere eller alle menighedsråds kredse skal benyttes elektronisk afkrydsning af valglisten

Datatilsynet skal i tilknytning hertil henlede opmærksomheden på, at persondataloven¹ skal iagttages i forbindelse med de omhandlede valglister. Digitaliseringen af valglisterne aktualiserer, at såvel persondataloven som sikkerhedsbekendtgørelsen² iagttages.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

² Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Det er Datatilsynet umiddelbare vurdering, at de manuelle valglistere allerede i dag er omfattede af persondataloven som manuelle registre, jf. persondatalovens § 1, stk. 1. Det vil bl.a. sige, at persondatalovens behandlingsregler³ sætter grænser for, hvad der må registreres, videregives eller på anden vis behandles, at de registrerede personers rettigheder⁴ – herunder bl.a. oplysningspligten og indsigtsretten – skal iagttages, og at reglerne om behandlingssikkerhed⁵ medfører, at den dataansvarlige myndighed skal sørge for, at der er truffet de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Når behandlingen af oplysningerne overgår til edb, vil de nærmere sikkerhedskrav, der i sikkerhedsbekendtgørelsen er fastsat til uddybning af persondatalovens generelle krav om behandlingssikkerhed, tillige skulle iagttages.

Datatilsynet lægger til grund, at Kirkeministeriet er dataansvarlig for behandlingen af personoplysninger i forbindelse med menighedsrådsvalgene, herunder de oplysninger, der indgår i de omhandlede valglistere.

Tilsynet forudsætter i den forbindelse, at Kirkeministeriet sørger for, at persondataloven bliver iagttaget i forbindelse med såvel dannelsen af listerne som brugen af disse.

2. Ifølge forslaget til ny § 29 a kan kirkeministeren, for menighedsrådsvalget i 2008, fastsætte regler om elektronisk brevafstemning for alle vælgere, som er indehavere af en digital signatur (OCES).

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (afsnit 3.4), at indførelse af muligheden for elektronisk afgivelse af brevstemme er udtryk for et ønske om øget borgerservice. Det er endvidere anført, at det er muligt, at elektronisk brevstemning vil betyde en større andel af yngre vælgere ved menighedsrådsvalg.

Det fremgår endvidere, at e-brevstemmeafgivning er et supplement til almindelig brevstemmeafgivning og er et yderligere alternativ til personligt fremmøde på valgdagen. Det er et tilbud til alle borgere, der har internetadgang og en digital signatur (OCES).

Identiteten mellem den, der stemmer, og opførelsen på valglisten sikres ved anvendelse af digital signatur (OCES). Ifølge de almindelige bemærkninger til lovforslaget er der derfor ikke tale om overvåget stemmeafgivning, således som det anvendes ved valg til andre politiske organer - som folketingsvalg eller kommunalbestyrelse. Såfremt et krav om overvåget stemmeafgivning skal opretholdes, vil det principielt umuliggøre udviklingen af elektroniske valg grundet de praktiske problemer og omkostninger herved.

³ Persondatalovens kapitel 4

⁴ Kapitel 8, 9 og 10 i persondataloven

⁵ Persondatalovens kapitel 11

Det vil ikke med fuld sikkerhed kunne fastslås, om det er indehaveren af den digitale signatur (OCES), der afgiver stemmen, eller om en uvedkommende person har fået adgang til signaturen. Ligeledes vil det ikke kunne garanteres, at vælgere, der benytter muligheden for at e-brevstemme, stemmer uden uvedkommende påvirkning, eller at vælgerens anonymitet er absolut.

Det vil imidlertid være muligt at afgive stemme flere gange i løbet af e-brevstemmeperioden, og det vil alene være den sidst afgivne stemme, der gælder. Ligeledes vil det være en ganske snæver personkreds (1-2 systemansvarlige i Kirkeministeriets IT-kontor), der i tilfælde af misbrug af deres stilling vil kunne bryde vælgerens anonymitet.

Det fremgår endvidere af de omhandlede lovbemærkninger, at den eksisterende brevstemmeordning ligeledes indeholder en hypotetisk mulighed for, at valgbestyrelsen kan bryde vælgerens anonymitet. Stemmematerialet, der anvendes til brevstemmer, er anderledes end den stemmeseddel, vælgerne anvender på valgdagen, og har alene een eller ganske få vælgere i menighedsråds kredsen benyttet sig af muligheden for at afgive brevstemme(r), vil de være de første, der markeres på valglisten. Efter afstemningen er afsluttet, lægges brevstemmerne i en stemmekasse og blandes med de øvrige stemmer. Brevstemmerne åbnes først ved optællingen. Den opgave kan principielt varetages af den samme person i valgbestyrelsen, som afmærkede valglisten.

Den elektroniske brevstemme vil i modsætning til traditionelle brevstemmer ikke tilgå valgbestyrelsen, men en database oprettet af Kirkeministeriet. Når fristen for afgivelse af en e-brevstemme udløber, vil der fra denne database kunne genereres et print af, hvorledes de afgivne e-brevstemmer har fordelt sig. Resultatet fremsendes i forseglede kuvert til de relevante valgbestyrelser. Når valgstederne lukker for afstemning, kan valgbestyrelserne supplere resultatet af de afgivne e-brevstemmer med de på valgdagen afgivne stemmer samt de traditionelt afgivne brevstemmer og på den baggrund opgøre fordelingen af mandater m.v.

Overordnet vurderes sikkerhedsrisikoen set i forhold til fordelene derfor ikke at være større end i andre sammenhænge i den offentlige forvaltning, hvor det er accepteret, at der anvendes digital signatur (OCES), f.eks. indgivelse af selvangivelse til Skat m.v. Den web-applikation, som borgeren via sin digitale signatur (OCES) får adgang til, vil således være beskyttet af en firewall, således at det kun er autoriserede personer med gyldig digital logon, der har adgang.

Muligheden for at e-brevstemme vil kunne være medvirkende til at sætte øget fokus på valg til menighedsråd og vil samtidig kunne give værdifulde erfaringer til brug for den rapport om elektroniske valg, som Videnskabsministeren har ønsket udarbejdet. Endelig vil det kunne være medvirkende til, at flere borgere anskaffer sig en digital signatur (OCES) og derved også får mulighed for at benytte sig af anden offentlig e-service.

3. Datatilsynet skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på de anbefalinger⁶ i forbindelse med afholdelse af elektronisk valg, der er givet af en arbejdsgruppe, den såkaldte Berlin-gruppe⁷, hvori Datatilsynet deltager.

Datatilsynet anbefaler med henvisning hertil, at følgende elementer navnlig tages i betragtning med iværksættelsen af elektronisk afstemning:

- De komplekse tekniske spørgsmål angående driftssikkerhed og pålidelighed, herunder sikkerhed og tilgængelighed, bør være afklaret inden gennemførelsen af elektronisk valg. Valgsystemet bør underkastes en grundig risikoanalyse og test, inden det tages i brug.
- Den sikkerhed for autenticitet, der skal etableres for at sikre, at den, der afgiver en elektronisk stemme, er stemmeberettiget, og for at sikre at der kun afgives en stemme pr. stemmeberettiget, samt for at sikre valghemmelighed, bør ikke være ringere end ved afholdelse af ikke-elektroniske valg.
- Systemet bør, såfremt den afgivne stemme ikke registreres eller transmitteres korrekt, gøre den stemmeberettigede opmærksom herpå, hvorimod der ikke bør sendes kvitteringsbreve eller lignende, der bekræfter modtagelsen. Hermed reduceres risikoen for at påvirke de personer, der endnu ikke har afgivet sin stemme. Der må ikke forefindes elektroniske registreringer af de individuelle stemmer, efter at stemmerne er talt op.
- Hele systemet, såvel hard- som software, skal være dokumenteret og tilgængeligt for en tilbundsående undersøgelse.
- Der bør implementeres pålidelige procedurer for certificering af hard- og software.
- Hard- og softwaren bør underlægges et forudgående teknisk og organisatorisk tilsyn, som udføres af den kompetente offentlige valgmyndighed (eller af en uafhængig myndighed udpeget af den kompetente offentlige valgmyndighed).

⁶ Berlin-gruppens anbefalinger kan læses på følgende links: http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/evoting_2_en.pdf og http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/online_voting.htm

⁷ En international arbejdsgruppe - International Working Group on Data Protection in Telecommunication - blev etableret i 1983 på initiativ af tilsynsmyndighederne (Data Protection Commissioners) fra en række lande, herunder Danmark. Sekretariatsfunktionen har siden gruppens etablering været varetaget af Berlins Datatilsyn (Berliner Datenschutzbeauftragten). Arbejdsgruppen har beskæftiget sig med registerretlige og databeskyttelsesmæssige anliggender inden for telekommunikation i bred forstand, i de senere år i vid udstrækning vedrørende Internettet.

- Systemet (hard- og software) bør anmeldes til de relevante valgmyndigheder og softwaren bør certificeres med en digital signatur, for at garantere integriteten og gennemsigtigheden af systemet.

4. Spørgsmålet om, hvorvidt der som omtalt i det foreliggende lovforslag skal være mulighed for, at en snæver personkreds (1-2 systemansvarlige i Kirkeministeriets IT-kontor) kan bryde vælgerens anonymitet, bør efter Datatilsynets opfattelse underkastes nærmere overvejelser i forbindelse med lovforslagets videre behandling.

Hvis en løsning med digital signatur fastholdes, skal Datatilsynet henstille, at der arbejdes på at indrette den tekniske løsning således, at ingen – heller ikke de systemansvarlige i Kirkeministeriet – har mulighed for at bryde vælgerens anonymitet.

Ud fra hensynet til privatlivets fred er det Datatilsynets opfattelse, at en lovgivning, der etablerer adgang til at holde elektroniske valg, uden at der er sikkerhed for anonymitet i forhold til de afgivne stemmer, kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor.

Såfremt forslaget fastholdes med sit nuværende indhold, skal Datatilsynet derfor anbefale, at det tydeliggøres, hvilke vægtige samfundsmæssige hensyn der begrundet en sådan løsning, således at dette kan indgå i den politiske beslutningsproces.

5. Såfremt udfaldet måtte blive, at der ikke sikres fuldstændig anonymitet, vil der ske behandling af oplysninger om de af borgerne afgivne stemmer.

Behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med de grundlæggende principper i persondatalovens § 5.

Ifølge persondatalovens § 5, stk. 2, 1. pkt., skal indsamling af oplysninger ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål.

Det følger endvidere af persondatalovens § 5, stk. 3, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Bestemmelsen fastsætter således bl.a., at den dataansvarliges behandling af oplysninger er undergivet et proportionalitetsprincip.

Det følger endvidere af persondatalovens § 5, stk. 5, at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Efter Datatilsynets umiddelbare opfattelse medfører disse regler, at der ikke bør forefindes elektroniske registreringer af de individuelle stemmer i personhenførbare form, efter at stemmerne er talt op. Der henvises herved tillige til den tredje af de anbefalinger, som Datatilsynet punktvis har opstillet i afsnit 3. ovenfor. Det vil sige, at oplysningerne enten skal slettes eller fuldstændigt anonymiseres.

Det skal understreges, at oplysningerne ikke er fuldstændigt anonymiserede, hvis f.eks. systemansvarlige i Kirkeministeriet har mulighed for at få adgang til dem.

6. Efter Datatilsynets opfattelse kan oplysninger om, hvilken kandidat eller liste en person stemmer på, være en oplysning om politisk overbevisning, omfattet af persondatalovens § 7.

Datatilsynet skal således anbefale, at Kirkeministeriet overvejer, hvorvidt der i forbindelse med menighedsrådsvalg må antages at ske behandling af oplysninger om politisk overbevisning.

Det følger af persondatalovens § 7, stk. 8, at der for den offentlige forvaltning ikke må føres edb-registre med oplysninger om politiske forhold, som ikke er offentlige tilgængelige.

Datatilsynet har noteret sig, at Kirkeministeriets lovforslag ikke indeholder tilkendegivelser om forholdet til persondataloven eller fravigelse af persondataloven.

Datatilsynet går således ud fra, at også bestemmelsen i persondatalovens § 7, stk. 8, vil blive respekteret.

7. Det skal for god ordens skyld understreges, at Datatilsynet forudsætter, at tilsynets hørings svar medsendes til det relevante folketingsudvalg.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Sendt til: km@km.dk og pape@km.dk

Endvidere sendt til: jm@jm.dk

20. august 2007

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2007-112-0039
Sagsbehandler
Maria Joost
Direkte 3319 3235

Vedrørende høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsrådsvalg

Ved e-post af 29. juni 2007 fremsendte Datatilsynet sit høringssvar vedrørende ovenstående. Ved e-post af 20. august 2007 har Kirkeministeriet fremsendt en revideret høring om forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsrådsvalg.

Da det fremsendte udkast til lovforslag er ændret væsentligt, har Datatilsynet valgt at udforme et nyt høringssvar.

I den anledning skal Datatilsynet udtale følgende:

1. Forslaget til ny § 8 a omhandler elektronisk berigtigede valglister. Valglisterne udarbejdes ifølge den foreslåede § 8 a, stk. 1, på grundlag af oplysninger i det centrale personregister (CPR).

Ifølge § 8 a, stk. 2, kan kirkeministeren fastsætte regler om elektronisk berigtigede valglister, som i tillæg til oplysninger fra CPR-registeret indeholder oplysninger om sognebåndsløsere og indenpastoratsflyttere. I forbindelse med menighedsrådsvalget i 2008 kan de elektronisk berigtigede valglister også indeholde oplysninger om, hvilke vælgere der har afgivet en elektronisk stemme.

Ifølge forslaget til ny § 8 a, stk. 3, kan kirkeministeren fastsætte nærmere regler om udarbejdelse af valglisterne samt disses indretning og kan beslutte, at der for en, flere eller alle menighedsråds kredse skal benyttes elektronisk afkrydsning af valglisten

Datatilsynet skal i tilknytning hertil henlede opmærksomheden på, at persondataloven¹ skal iagttages i forbindelse med de omhandlede valglister. Digitaliseringen af valglisterne aktualiserer, at såvel persondataloven som sikkerhedsbekendtgørelsen² iagttages.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

² Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Det er Datatilsynet umiddelbare vurdering, at de manuelle valglistes allerede i dag er omfattede af persondataloven som manuelle registre, jf. persondatalovens § 1, stk. 1. Det vil bl.a. sige, at persondatalovens behandlingsregler³ sætter grænser for, hvad der må registreres, videregives eller på anden vis behandles, at de registrerede personers rettigheder⁴ – herunder bl.a. oplysningspligten og indsigtsretten – skal iagttages, og at reglerne om behandlingssikkerhed⁵ medfører, at den dataansvarlige myndighed skal sørge for, at der er truffet de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Når behandlingen af oplysningerne overgår til edb, vil de nærmere sikkerhedskrav, der i sikkerhedsbekendtgørelsen er fastsat til uddybning af persondatalovens generelle krav om behandlingssikkerhed, tillige skulle iagttages.

Datatilsynet lægger til grund, at Kirkeministeriet er dataansvarlig for behandlingen af personoplysninger i forbindelse med menighedsrådsvalgene, herunder de oplysninger, der indgår i de omhandlede valglistes.

Tilsynet forudsætter i den forbindelse, at Kirkeministeriet sørger for, at persondataloven bliver iagttaget i forbindelse med såvel dannelsen af listerne som brugen af disse.

2. Ifølge forslaget til ny § 29 a kan kirkeministeren, for menighedsrådsvalget i 2008, fastsætte regler om elektronisk brevafstemning for alle vælgere, som er indehavere af en digital signatur (OCES).

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (afsnit 3.4), at indførelse af muligheden for elektronisk afgivelse af brevstemme er udtryk for et ønske om øget borgerservice. Det er endvidere anført, at det er muligt, at elektronisk brevstemning vil betyde en større andel af yngre vælgere ved menighedsrådsvalg.

Det fremgår endvidere, at e-brevstemmeafgivning er et supplement til almindelig brevstemmeafgivning og er et yderligere alternativ til personligt fremmøde på valgdagen. Det er et tilbud til alle borgere, der har internetadgang og en digital signatur (OCES).

Datatilsynet har noteret sig, at det fremgår af lovforslaget, at anonymitet og valghemmelighed i forhold til den afgivne stemme sikres ved en irreversibel kryptering, der betyder, at der ikke er nogen teknisk forbindelse mellem cpr-nummeret og stemmen.

Datatilsynet har endvidere noteret sig, at det fremgår, at når e-brevstemmerne er opgjort og afsendt til valgbestyrelserne tømmes valgsystemet fuldstændigt for personhenførbare oplysninger, dvs. indenfor en periode af 20-30 dage inklusive de 10 dage systemet er åbent for borgerne.

³ Persondatalovens kapitel 4

⁴ Kapitel 8, 9 og 10 i persondataloven

⁵ Persondatalovens kapitel 11

Det er herefter Datatilsynets opfattelse, at behandlingen af personoplysninger i forbindelse med valget vil kunne ske indenfor persondatalovens rammer.

3. I lovforslagets almindelige bemærkninger omtales den såkaldte Berlingruppe⁶, hvori Datatilsynet deltager. Datatilsynet kan oplyse, at Berlingruppen i to udtalelser⁷ har givet en række anbefalinger vedrørende afholdelse af elektroniske valg⁸.

Datatilsynet anbefaler med henvisning hertil, at følgende elementer navnlig tages i betragtning med iværksættelsen af elektronisk afstemning:

- De komplekse tekniske spørgsmål angående driftssikkerhed og pålidelighed, herunder sikkerhed og tilgængelighed, bør være afklaret inden gennemførelsen af elektronisk valg. Valgsystemet bør underkastes en grundig risikoanalyse og test, inden det tages i brug.
- Den sikkerhed for autenticitet, der skal etableres for at sikre, at den, der afgiver en elektronisk stemme, er stemmeberettiget, og for at sikre at der kun afgives en stemme pr. stemmeberettiget, samt for at sikre valghemmelighed, bør ikke være ringere end ved afholdelse af ikke-elektroniske valg.
- Systemet bør, såfremt den afgivne stemme ikke registreres eller transmitteres korrekt, gøre den stemmeberettigede opmærksom herpå, hvorimod der ikke bør sendes kvitteringsbreve eller lignende, der bekræfter modtagelsen. Hermed reduceres risikoen dels for at påvirke de personer, der endnu ikke har afgivet deres stemme, og dels for at undgå eventuelle repressalier mod de der har stemt. Der må ikke forefindes elektroniske registreringer af de individuelle stemmer, efter at stemmerne er talt op.
- Hele systemet, såvel hard- som software, skal være dokumenteret og tilgængeligt for en tilbundsående undersøgelse.
- Der bør implementeres pålidelige procedurer for certificering af hard- og software.

⁶ En international arbejdsgruppe - International Working Group on Data Protection in Telecommunication - blev etableret i 1983 på initiativ af tilsynsmyndighederne (Data Protection Commissioners) fra en række lande, herunder Danmark. Sekretariatsfunktionen har siden gruppens etablering været varetaget af Berlins Datatilsyn (Berliner Datenschutzbeauftragten). Arbejdsgruppen har beskæftiget sig med registerretlige og databeskyttelsesmæssige anliggender inden for telekommunikation i bred forstand, i de senere år i vid udstrækning vedrørende Internettet.

⁷ Berlin-gruppens anbefalinger kan læses på følgende links: http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/evoting_2_en.pdf og http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/online_voting.htm

⁸ Anbefalingerne retter sig mod valg til repræsentative politiske og organer og offentlige embeder.

- Hard- og softwaren bør underlægges et forudgående teknisk og organisatorisk tilsyn, som udføres af den kompetente offentlige valgmyndighed (eller af en uafhængig myndighed udpeget af den kompetente offentlige valgmyndighed).
- Systemet (hard- og software) bør anmeldes til de relevante valgmyndigheder og softwaren bør certificeres med en digital signatur, for at garantere integriteten og gennemsigtigheden af systemet.

4. Datatilsynet forudsætter iøvrigt, at persondatalovens bestemmelser vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslagets bestemmelser.

Det skal for god ordens skyld understreges, at Datatilsynet forudsætter, at tilsynets høringssvar medsendes til det relevante folketingsudvalg.

Det bemærkes desuden for god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef